

Тема. Подорож Скруджа різдвяної ночі в часі і просторі як можливість
осягнути своє життя. (за повістю Ч.Діккенса «Різдвяна пісня у прозі»)

Мета: простежити життєвий шлях героя та його мандри у часі та просторі;
розкрити причини деградації Скруджа;
формувати теоретико-літературні знання учнів;
навички психологічного аналізу літературних персонажів;
розширювати словниковий запас шестикласників;
розвивати комунікативні здібності учнів; виховувати неприйняття надмірної
жаги до збагачення.

Хід уроку

I Актуалізація опорних знань.

На минулому уроці ми з вами почали знайомство з повістю Діккенса «Різдвяна
пісня у прозі». Пропоную до вашої уваги буктрейлер
https://drive.google.com/file/d/138GfPuGzzef57nZVVIRH3AnbOrq_z1M/view?usp=share_link

Давайте пригадаємо , про що ми дізналися на уроці

«Незакінчені речення»

Чарльз Діккенс –це відомий..... письменник

Головним героєм «Різдвяної пісні у прозі» є людина , яка в душі носить...

Скрудж ніколи не зачиняв дверей у своєму "кабінеті", щоб...

Писар на своєму робочому місці у конторі Скруджа намагався зігрітися біля

Скрудж не любив ...

Він не святкував...

Герой не цінував...

Головними в житті Скруджа були.....

II Мотивація навчальної діяльності.

Гроші. Ось що найважливіше в житті Скруджа.

–Які ще риси характеру, крім жадібності до грошей, притаманні Скруджу
при першій зустрічі з героєм? (Байдужість, непривітність, безжальність)

Постановка проблемного запитання.

1. Чи завжди Скрудж був таким холодним і байдужим?

2. Як ви думаєте, що спричиняє появу таких людей?

3. Що ж вплинуло на формування характеру головного героя?

Сьогодні на уроці ми спробуємо відповісти на ці запитання, подорожуючи з головним героєм у часі й просторі. Вдома ви повинні були прочитати 2,3,4 пісні. Вам було запропоновано звернути увагу на те, яким було життя Скруджа, як воно змінювалось і що чекало на головного героя в майбутньому

2. Повідомлення теми уроку та запис її учнями в зошит.

III Робота над темою уроку.

Перш ніж відправитися в мандри разом із Скруджем, давайте з'ясуємо, які події передув цій подорожі.

-Ким був гість Скруджа? Як його зображує автор? З чого складався цей ланцюг? А у Скруджа є такий ланцюг? З якою метою Марлі з'являється у будинку Скруджа?

Отже, Скруджа чекає подорож з Духами.

Скажіть, які імена автор дає Духам? Чому? Що показали Скруджу ці духи?

Подорож з Духом минулого Різдва

Зачитайте опис першого Духа.

-Як ви думаєте, чому саме таким зображує його автор?

-Що означає світло, яке випромінює Дух?

Світло Духа Минулого Різдва освітлює прожите життя, допомагає зрозуміти його суть, побачити різницю між важливим і несуттєвим. Коли Скруджеві захотілось позбутись світла, що йшло від Духа Минулого Різдва, гість скрикнув: "То ти хотів би отак відразу загасити своїми нечистими руками світло, яке я випромінюю? Чи ж тобі не досить того, що якраз ти – один із тих людей, чиї згубні пристрасті й створили цього світлогасника, і змушували мене так довго, рік за роком, носити його, насунутого аж на самі очі?"

Зазираємо у минуле.

– Як відчуває себе Скрудж на Різдво у дитинстві? Яку картину показав йому Дух? Які почуття охопили героя?

– Про кого згадав Скрудж, побачивши себе таким сумним і самотнім?

– Про що пошкодував Скрудж?

- Що значила в житті Скруджа Фанні?
- Яке Різдво з періоду отрочтва головного героя показав Дух Минулого Різдва?
- Чи зміг Скрудж оцінити любов і щирість меншої сестрички?
- Які почуття пробудила у Скруджа картина святкування Різдва у часи його юності?
- Зачитайте уривок, в якому Скрудж з великою вдячністю відгукується про добро, яке зробив для нього і його товаришів Фезівиг.
- Чому стався розрив Скруджа з нареченою?
- Що відчував Скрудж, коли Дух показав йому щасливе, але небагате сімейне життя своєї коханої?

Складання грона.

Завдання. Кольоровими олівцями зобразити все те гарне й погане, що трапилося зі Скруджем у минулому. Які кольори ви будете використовувати для зображення позитивного, а – негативного?

Отже, поглянувши на складене грона, зробіть висновок про те, якими ж були причини деградації Скруджа.

Словникова робота.

Деградація – рух назад, поступове погіршення, втрата якихось якостей, властивостей, занепад, виродження.

Доберіть антонім до слова "деградація" (відродження, переродження)

Складіть словосполучення зі словом "деградація" (деградація суспільства, деградація особистості).

Висновок. У житті Скруджа були й позитивні, й негативні моменти. Він був зовсім самотнім у дитинстві, але не зміг оцінити любов і відданість Фанні, кохання своєї нареченої. Переважила його любов до грошей.

За Діккенсом в глибинах людської душі зло породжується тоді, коли дорослі забувають світлі мрії та чисті помисли дитинства.

- Як вплинула на Скруджа подорож у його Минуле?(Подорож із Духом Минулого Різдва примушує стриманого та невблаганного Скруджа плакати, сміятися, відчувати сором за свої вчинки, шкодувати про незроблені добрі справи, пробудила у ньому людські риси).

Чому Скрудж хотів загасити вогонь? Що ж це за світло , яке випромінює Дух Минулого Різдва? (Світло Духа Минулого Різдва служить добру. Світло, подароване Духом Минулого Різдва, допомогло Скруджеві повернути картини його дитинства, юності, молодості, розворушити совість.)

Виконати завдання <https://wordwall.net/uk/resource/39906671>

Подорож з Духом Теперішнього Різдва

– Скажіть, будь ласка, чи готовий був Скрудж здійснити подорож з Духом Теперішнього Різдва? Підтвердіть свою думку цитатою з тексту.

– Які картини показав Скруджу Дух Теперішнього Різдва?(Святкування Різдва у родині Б. Крачита, Фреда)

– Розкажіть, як святкували Різдво у родині Боба Крачита?

– Що можна сказати про стосунки між членами цієї родини? З яким проханням звернувся Скрудж до Духа, побачивши хворого Тіма?

– Як ставились Крачити до Скруджа?

– Як святкують Різдво в родині Скруджевого небіжа?

– Як ставився Фред до Скруджа?(Жалів) Чому?

– Кого відвідав Дух під час подорожі? Чому він навчав при цьому Скруджа? Зачитайте.

– Що відчуває Скрудж після завершення подорожі з Духом Теперішнього Різдва?(Скрудж побачив, як радіють і веселяться люди, яких він не поважав раніше через їх бідність. Вони вміють радіти тому, що щасливіші за багатого, але самотнього черстового комерсанта).

Чому так зображено Духа? ("Величаво сидів такий веселий, такий гарний Велетень... аби краще освітити Скруджа", "Вбраний Дух був у простий зелений балахон... піхви, але порожні, без меча, і вже добряче поїдені іржею". Цей Дух милосердний, добрий, пусті піхви свідчать про відсутність агресії та войовничості. Щирість, милосердя, гуманізм, родинне тепло уособлює Дух Теперішнього Різдва)

Подорож з духом Майбутнього Різдва

Скрудж вирушає в останню подорож разом із Духом Майбутнього Різдва.

Прочитайте опис Духа.

- Чому, на вашу думку, він був таким страшним і суворим?
- З яким словами звертається Скрудж до Духа Майбутнього Різдва при зустрічі?
- Яким постало перед Скруджем його власне майбутнє?(перегляд уривка мультфільма «Різдвяна історія» (Christmas Carol). Реж. Роберт Земекіс.)
- То з якими словами звертається Скрудж до Духа, побачивши власну могилу.
- Чи дає Дух відповідь героєві на його запитання? (Він мав сам визначитися, що йому робити).

Скрудж просинається вдома. Що він відчуває? («А найкращим було те, що майбутнє належало йому і він міг ще змінити свою долю»)

А зараз давайте підсумуємо.

- Що дала Скруджу ця подорож?(Він осмислив своє життя, задумався над своїми помилками, згадав своє дитинство, юність , власну могилу , і це викликало у нього бажання змінитися).

- Подумайте, у чому криється справжня причина душевного холоду Скруджа? (У дитинстві хлопчик був позбавлений батьківського тепла, піклування, родинного кола, він був дуже самотнім, тому неначе справді охолов. Там, де повинні бути найважливіші людські цінності – дружба, любов, родинні почуття, співчуття до бідних і знедолених. щедрість, доброта – були пустота.

Головним для нього стають гроші. Принесли вони йому щастя?(ні, один як перст)

- Як ви думаєте, чи скористається Скрудж можливістю змінити своє життя?

Про це ми поговоримо наступного уроку, коли ви дочитаєте повість.

IV Підбиття підсумків.

Закінчіть речення

Я вваж, що Скрудж заслуговує....

Я засуджую Скруджа, тому що..

Я вірю, що Скрудж...

Я співчуваю Скруджу...

Людина буде щасливою тоді...

«Майбутнє –у сьогоднішні, але майбутнє - і в минулому. Це ми створюємо його. Якщо воно погане, у цьому наша провина», -казав Анатоль Франс
Отже, ми будемо своє життя самі, все у наших руках, а ще від нас залежить життя тих, хто поруч з нами.

V Домашнє завдання. Скласти порівняльну таблицю «Скрудж до подорожі і після неї». Опрацювати статтю підручника "Жанрові особливості різдвяної повісті".

Виконати тести

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSea9iCQ8XoGj4hbL3Rlth3ymiyQCEE1kbTjBVECikG8dfziaQ/viewform?usp=share_link